

**„Jubileusz 25-lecia utworzenia Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska”
objęty patronatem honorowym Wojciecha Saługi – Marszałka Województwa Śląskiego
Seminarium jubileuszowe
„Idea ochrony przyrody w służbie demokratycznego społeczeństwa
– wczoraj, dziś i jutro”.
Katowice, 16 maja 2018 r., Sala Sejmu Śląskiego**

**Jerzy Szwagrzyk
Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
Wydział Leśny**

NAUKOWE PODSTAWY OCHRONY PRZYRODY

Streszczenie

Ochrona przyrody przez długi czas korzystała z dorobku różnych nauk przyrodniczych, przede wszystkim ekologii; dzieje się tak również i dzisiaj. Jednak w ciągu ostatnich paru dziesięcioleci ochrona przyrody wyodrębniła się jako dyscyplina badawcza, czego wyrazem było pojawienie się szeregu poświęconych tematyce ochronie przyrody międzynarodowych czasopism naukowych. Równocześnie tematyka narzucona przez konkretne problemy, z którymi zmagają się ochrona przyrody jest wciąż obecna w szeroko rozumianej ekologii. Rozwój nowych narzędzi i metod badawczych bardzo silnie wpłynął na gwałtowne poszerzenie problematyki związanych z ochroną przyrody badań. Dawniej były to głównie badania o charakterze inwentaryzacyjno-opisowym; obecnie zakres tematyczny badań oraz zestaw używanych w nich metod ogromnie się poszerzył. Badania nad genetycznym zróżnicowaniem populacji, dyspersją osobników czy wielkoskalową dynamiką zbiorowisk roślinnych rozwinęły się dopiero wtedy, gdy pojawiły się odpowiednie metody, takie jak analizy DNA, telemetria czy systemy informacji przestrzennej. W efekcie tego rozwoju wiedza dotycząca zjawisk i procesów istotnych dla ochrony przyrody gwałtownie wzrasta; rozwiązania organizacyjno-prawne nie są w stanie za tymi zmianami nadążyć. Szereg przyjętych niegdyś i utrwalonych w prawie i w praktyce rozwiązań jest już zupełnie nieadekwatnych do współczesnego stanu wiedzy. Jednym z głównych wyzwań dla ochrony przyrody staje się stworzenie możliwości szybszej wymiany informacji między nauką a praktyką ochrony przyrody oraz uelastycznienie rozwiązań organizacyjno-prawnych, umożliwiającej ich szybką modyfikację w miarę postępu badań.